

III. évfolyam, 100. szám.

Előfizetési árak helyben és vidéken:

Egy évre - - - - 12 korona
Félévre - - - - 6 korona
Negyedévre - - - 3 korona
Egyes szám ára - 8 fillér.

Telefon szám 6.

HATÁRŐR

UJVIDÉK
1907 szept. 8, vasárnap

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Ujvidék, Ferencz József-tér

Kéziratokat nem adunk vissza

Megjelenik szerda, péntek
és vasárnap reggel.

AZ ORSZÁGOS FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT DÉLVIDÉKI HIVATALOS LAPJA

Lapvezér: Teleki Árvéd gróf.

A néppárt takarodója.

Irta: Barabás Béla dr. orsz. képviselő.

Már a koalíció alapításánál hallatszottak hangok a függetlenségi párton, amelyek helytelenítették a néppártal való együttműködést. Az akkor megnyilvánult aggályok megújultak, mikor a koalíció vette át az ügyek vezetését. Ezzel szemben azonban hangsúlyozták, hogy a néppárt megbízható, hű szövetségesnek bizonyult a harc idején, tehát nem rekeszhető ki a koalícióból a győzelem után. De kezdettől fogva nem volt egészséges és békés a viszony a függetlenségi és a néppárt között. Gyakran és mind kínosabb módon kellett ezt tapasztalunk. Valahányszor az ellentétek komolyabbak lettek, azzal nyugtattak meg bennünket, hogy ez az átmeneti állapot nem tart soká. Türelmetlenül vártuk mindig az időt, amikor a koalíció teljesítette misszióját és föloszolhat, hogy pártunk a maga útján haladhat.

A magam részéről csak sajnálhatom, hogy az ellentétek időnek előtte annyira kiélesedtek, hogy a néppárt kiválását okozhatják. De ha ez tényleg megtörténik, én és elvbarátaim csak örülhetünk a dolgok illetén fordulatának. Az eddigi állapot amúgy sem volt tovább föntartható. Megállapíthatom, hogy a néppárt kiválása a függetlenségi párt bomlását akadályozhatja meg. A Kossuth-pártban mutatkozó elégtelenség nagyrészt a néppárt viselkedésére vezethető vissza. Ha ez az állapot tovább tartott volna, a függetlenségi párt jelentékeny része föltétlenül kilépett volna a pártból, nehogy továbbra is kénytelen legyen a szövetséges néppártra való tekintetből a saját meggyőződését lábbal tiporni.

na a pártból, nehogy továbbra is kénytelen legyen a szövetséges néppártra való tekintetből a saját meggyőződését lábbal tiporni.

A néppárt valóban nagy erkölcsi szolgálatot tenne nekünk, ha kiválna. Mert ezzel egyrészt a Kossuth-párt egysége továbbra is biztosítva van, másrészt pedig fölszabadul minden konzervatív befolyás alól. Kétségtelen ugyanis, hogy a néppárt ellensége minden szabad szellemi alkotásnak az általános választójognak is. A néppártra való tekintetből gyakran voltunk kénytelenek nemcsak a 67-es állásponthoz közeledni, hanem túrnunk kellett azt is, hogy a konzervatív fölfogás mindnagyobb tért hódított.

Nem lehet föltételezni a néppártról, hogy a koalícióból való esetleges kiválása után hazafiatlan elemekkel szövetkezne és ilyenformán éles ellenzékot alkotna. A koalíció a néppárt nélkül is fönn fog állani és föladatát teljes mértékben fogja teljesíteni. A kormány is megmarad a helyén, csupán a felség személye körüli miniszteri szék fog új gazdát kapni. A függetlenségi párt a néppárt kiválása esetén mindenesetre inkább volna abban a helyzetben, hogy fokozottabb mértékben érvényesítse a többség elvi álláspontját a kormánnyal szemben.

Ami a néppárt agitációját künn a kerületekben illeti, rá kell mutatnunk arra, hogy nálunk Magyarországon egy felekezeti párt nem talál termékeny talajra. Ez a mai időpontban fokozottabb mértékben áll, mert mindenütt szociális követelések megvalósítását óhajtják. A

néppárt pedig szociális elveket vall, anélkül, hogy azok megvalósítására a legtávolabbról is gondolna. Érvényt szerezhet klerikális törekvéseinek a koalíción belül, amennyiben megakadályoz bennünket liberális intézmények megvalósításában, a koalíción kívül azonban nem fog sikereket aratni sem mint néppárt, sem mint keresztényszociális párt. Keresztényszociális párthoz egyébként a magyar mágnások épen olyan kevéssé kaphatók, mint a főpapság, úgy hogy nem igen hiszek ennek a pártnak a megalakulásában.

Attól tartok azonban, hogy a néppárt kijelentései türes fenyegetések. Ránk akarnak ijesztetni, hogy így törekvéseik számára a koalíció keretein belül nagyobb tért nyerjenek. Azt hiszem azonban, hogy a függetlenségi párt arra az álláspontra fog helyezkedni: vagy — vagy. Ha már egyszer oda-dobta nekünk a néppárt a keztyűt, akkor végig is kell küzdenünk a harcot. Ennek a harcnak azután csak az lehet az eredménye: vagy a néppárt válik ki a koalícióból, vagy pedig a függetlenségi párt igazán szabadelvű elemei külön táborban sorakoznak.

Mindez nemcsak egyéni fölfogásom, hanem tolmácsolása annak a hangulatnak is, amelyet a függetlenségi pártban tapasztaltam. Mindenesetre tisztázni kell a szituációt a képviselőház összehűlése előtt. Véleményem szerint okosabb volna, ha mentül előbb teremtenék világos helyzetet, nehogy az elkeseredés a legmagasabb fokra hágjon.

Hazatérés a háborúból.

A „Határőr” eredeti tárcája.

Irta: Laszkafeld Géza.

A megfagyott havon messzire elvilágított a robogó vonat jelző-lámpása, s a téli éjszaka dermedt hideg csendjében a mozdony zakatolása úgy hangzott, mint valami fáradt szörnyetegnek lihegése.

A vonat szakaszai zsufolásig telve voltak az utazástól álmos és törődött alakokkal, kik a közelgő karácsonyi ünnepekre szükséges apróságokat voltak a városban beszerezni. Türelmetlen izgalomban igyekeznek mindenki összeszedni cók-mókját, s várják, hogy a vonat a már közellevő városka állomásánál megálljon.

Az utasok mindegyikének kezében kisebb-nagyobb dobozok voltak, melyeknek felirásai elárulják, hogy cukorka, játékszer vagy más efféle apróság van bennük, aminőkkel karácsonykor a szerető szülők meglepik gyermekeiket.

Mindenkinek arcán ott van bizonyos ünneplés hangulat kifejezése, egyesülve a várakozásteljes kíváncsiságával, mely kérdi, hogy kit kit mivel fognak meglepni kedvesei. Csak egy ember ül csendesen, szomorúan a fülsarkában, s arcán, melyen két még csak alig behegedt seb mint két vérvörös barázdá húzódik végig, a kiállott súlyos betegség, a mult izgalmai és a jövő bizonytalanságától való félelem nyomai láthatók.

Ő nem visz semmit, neki nincsenek lágyan, édesen gagyogó piciny gyermekei, nincs szerető neje, ki türelmetlenül várja otthon a hazaérkező imádott férjet. Hiszen még csaknem gyermek volt, midőn végigzúgott az országon a veszkiáltás, hogy veszélyben a haza, s aki hűséges gyermeke, az övezze fel kardját és siessen a veszélyeztetett zászlók alá, hogy életével és vérével védje meg ellenségeitől.

Eszébe jut most, talán már ezeredszer, mióta a fájdalmak golgotáját járja, mint zokogtak a búcsúzásnál öreg, beteges szülei, midőn egyetlen fiuk, öregségüknek egyetlen

reménye elhagyta őket, hogy ismeretlen földön ismeretlen, de mindenesetre szörnyű veszélyekkel dacolva vagy legyőzve azokat, vagy általuk legyőzve idegen földön, ismeretlen helyen és mindenkitől elfeledve százak, talán ezrek közös sírjában aludja örök álmát.

Mint sirtak, mint zokogtak szegények, mint csókolták össze-vissza újra és újra őt, de azért a derék öregek egyikének sem jutott volna eszébe, hogy csak egy szóval is marasztalják.

De sírásuk elkísérte őt hosszú, fáradtsággal és szenvedésekkel teljes útjában, melyen százszor összeroskadtak a legedzettebbek is. Ez hangzott füleibe a golyók halált és pusztításhozó zúgása, az ágyúk rémes bömbölése közepette, az elesettek iszonyú kín- és halálordításaiból, és akkor is, midőn az a két tiszt, kiknek halálos csapásaitól tábornokát megvédte, miközben azok kardjai az ő arcán szántottak két mély barázdát, s ő vértől elborítva, a fájdalomtól eszméletét veszítve összeroskadt.

Es akkor sem feledkezett meg róla, midőn a lazaretben bekötött arccal, sebláztól gyötörve

„Waltham”

A LEGMEGBIZHATÓBB
ZSEBÓRA
KIZÁRÓLAGOS ELÁRUSÍTÓ

Regényi István

ÉKSZERÉSZ, ÓRÁS, LÁTSZERÉSZ, VÉSŐNK. Legnagyobb raktár arany,

ezüst és drágakő ékszerekben, látszerészeti, olkkokban legdusabb
ohinai ezüst raktár.

Dr. Mayer Emil halála.

A katasztrófa.

Dr. Mayer Emil a katasztrófa napján a temesvári Koronaherceg szállodában lakott s délután 3 órakor akart Orsovára utazni, hogy az ottani postahivatalnál állását elfoglalja. Hogy podgyászához gyorsabban hozzájusson, liften akart harmadik emeleti szobájába feljutni. A kezelő nem volt a liftnél, de a portás helyettese ajálkozott, hogy — mint a liftkezelésben jártas — ő felszállítja dr. Mayert és a szintén feljutni akaró másik utast.

A portássegéd azonban nem értett a liftkezeléshez s így történhetett meg, hogy a lift a második emeleti kiszállónál 1 méterrel magasabban állott meg, úgy hogy az elsőnek kiszálló s mitsem sejtő dr. Mayer a kiugróra zuhant. Lélekjelenlétét veszítve, dr. Mayer a lift-fékező kötélt helyett a felhúzó vassodronny ragadta meg s az így felfelé sebesen megindult lift magával rántva, a harmadik emeleti erkély vasának lódította, úgy, hogy koponyája tenyéryni magyságban bezúzódtott. Dr. Mayer szörnyen halt. A mikor a földszinti liftudvarba lezuhant, a nyomban előhívott orvo már csak a beállott halált konstatálhatta. A szerencsétlenséget okozó portássegédet a rendőrség letartóztatta s az ügyészség — a család képviselőjében megjelent dr. Mayer Oszkár kívánsága ellenére — vigyázatlanságból okozott emberölés büntetése címén ellene és a szálloda tulajdonosa ellen vádat emelt.

A részvét.

Hétfőn délután 2 órakor jött meg a katasztrófát jelentő szörnyű hír, mely villámgyorsan terjedt el a városban. Az emberek csoportokba verődve, különféle variációkban adták egymásnak a megdöbbentő részleteket. A Grand Hotel telefonja szakadatlanul csengett s kérdésekre mindig egy volt a szomorú válasz: „Sajnos, igaz”. Szinte hihetetlenül hangzott, hogy a fiatal, athléta-termetű dr. Mayer Emil nincs többé.

Impozáns módon nyilatkozott meg városunk társadalmának részvéte az áldozat által teljesen megtört családja iránt.

Már a délutáni órákban csoportokban jöttek az elhunyt és hozzátartozóinak ismerősei, jóbarátai, hogy részvétüket kifejezzék. Azóta is az ország minden részéből, a hol csak az elhunytat ismerték, garmadával érkeznek táviratok, levelek, telve a legmélyebb gyász kifejezéseivel.

Részvétüket fejezték ki többek között: Dr. Balla Aladár főispán, gróf Teleki Arvéd országgyűlési képviselő, a temesvári postaigazgatóság, temesvári, zentai, orsovai, bajmoki és újvidéki postahivatalok, testületek és magánosok sokasága. De a halomra menő részvétiratok jórésze az elhunyt barátaitól szá-

felejt, s a győztes hadvezér, ki neki életbenmaradását köszönhetette, szívből fakadt, meleg szavak kíséretében tüzte fel mellére a megérdemelt rendjeleket, s azután kezét szorítva vele, helyét átengedte a többi tisztnek, kik mindannyian egy-egy meleg, vigasztaló szóval járultak elébe, hogy a hőnek kezeit megszorítsák . . .

A vonat éles füttye véget vetett álmodozásának s újra felkeltette lelkében azt a félt, szorongó érzést, melytől egész utja alatt nem tudott megszabadulni, s mely folytonosan azt súgta fülébe, hogy öreg szülői nem tudták bevárni a szeretett fiú hazatérését.

Ő is felkelt a többiekkel együtt, kezébe fogta vándorbotját, s lassú léptekkel megindult a többiek után, kik a szakaszt a kis állomáson elhagyták, s a ropogó havon siető léptekkel haladtak tova a késő éjszakai órában, hogy mielőtt a meleg szobába s a még melegebb ölelő karok közé jussanak.

A beteg katona imbolygó léptekkel indult neki a farkasordító hideg éjszakának. Nem a többiekkel, hanem a főútról letérve egy keskeny gyalogösvényen, mely a néhány mértföldnyire a nagy erdőn túl elterülő szülőfalujába vitt.

A friss levegő lassan-lassan eltűntette gyengeségét és fáradságát, s mind gyorsabban és gyorsabban haladt tova az elhagyatott úton, melyen kivüle nem volt egy árva lélek sem. Az erdő sötét körvonalai már közvetlen kö-

mazik. Szerető és tisztelő barátoktól, melyekből neki több jutott, mint a mai korban átlag — embereknek kijuthat . . .

A temetés.

Szerdán délelőtt érkezett meg a temesvári postaigazgatóság koszorújával borított érekkoporsó, melyet egyenesen a zsidó temető halottas házába szállítottak Schomann János diszruhás emberei.

Itt felravatalozva, elhelyezték a szülők, a testvér, a jóbarátok s a szállodai személyzet koszorúit, melyek teljesen beborították a koporsót.

Dacára a zimankós őszi esőnek már jóval 4 óra előtt megtöltötte a halottas ház egyetlen termét a gyászoló közönség, melynek soraiban ott voltak Szalay Lajos polgármester élén a város tisztikara, majdnem teljes számban, Vései kapitánnyal a rendőrhatalóság, a függetlenségi kör kiküldöttjei s városunk notabilitásainak majd minden számottevő tagja.

Négy óra volt, a mikor dr. Papp Ignác főrabbi a koporsóhoz lépett, melynek fejénél zokogva állottak az elhunyt szülei s testvéröccse, lapunk szerkesztője: Mayer József.

Dr. Papp költői szárnyalású beszédben bucsuztatta el a halottat s utolsó szavai már belevestek a gyászoló közönség feltörő zokogásába . . .

. . . Isten veled dr. Mayer Emil! . . .

. . . A temető felé nyíló ajtón berohant a nyirkos őszi szél. A koporsó fejénél álló kandaláber gyertyája meglóbbant s a felcsapódó füst szaga összeolvadt a hervadó virágok illatával. Künn felsír Weitzenfeld kántor gyászdala.

A jóbarátok megragadják a koporsót, néhány lépés, egy-egy elfuló sikoly s a kripta baloldali sarkában örök álomra térve nyugszik dr. Mayer Emil . . .

Életéből.

Vele együtt nemcsak egy puritán jellem, hanem egy ötletes, szarkasztikus szellem szállt a sirba. — Nagyon kevesen tudják, hogy Dr. Mayer Emil bohém, tollforgató ember volt. De talán még kevesebben, hogy az az egyszerű szerény, szinte leányosan lágyszívű ember valóságos minta képe volt a félelem és gáncs nélküli Bayard-oknak.

— Nagyváradon történt néhány év előtt, a mikor ottan jogászokodott. Ebben az időben aratta Dr. Mayer Oszkárné akkor még Forrai Ferike legszebb színpadi sikereit a városi színpadon. A kath. jogakadémián napirenden voltak az antisemita heccsek, annyira, hogy a zsidó hallgatók — csekély számban is lévén — alig mertek az előadásokra felmenni.

Egy szép napon Dr. Mayer Emil Fleischer

zélből látszottak, midőn a hold egy pillanatra kilépett felhősátorából, hogy egy rövid pillanást vetve a téli álmát alvó földre, mintegy a nagy hidegtől megijedve visszavonuljon rejtékének falai mögé.

A hó ropogott a vándor léptei alatt, az erdő gallyai kísérteties mozdulatlanságban, a hótól fehéren meredtek a légből. A távolból az éhes farkasok rémes üvöltése hallatszott néha-néha, s vérfagyasztóan szállott tova hangja az éjj nyomasztó csendjében. De az utas csak haladt előre gyors léptekkel, összeborzadva ugyan néha-néha, de azért szilárd akarattal. Töltöt pisztolyát kezébe fogta, vastag vándorbotját egy vasgömbbel látta el, melyet e célra már előkészített volt, és ment tovább veszélyes útján.

Hosszú órák teltek el, míg végre a hajnal első derengésénél elérte a falucska első házait. A kutyák haragos ugatással ugrottak neki a kerítésnek, amint az arrahaladó lépteinek neszt meghallották, egyébként azonban álmos csend honolt mindenütt.

Már feltűnt előtte a kökereszt, melytől nem messze állott volt kicsiny házuk, azonban bármint erőltette is szeméit, azt felfedezni nem bírta. Elsápadt, térdei meginogtak, végre azonban mégis megemberelte magát, és elindult az ismerős utcán a házikó néhai helye felé. Szíve összeszorult, s könnyek toltak szemébe, s a marcona hadfi, ki már annyiszor félelem nélkül nézett szembe a halállal, re-

Béla joghallgató társaságában előadás előtt e szavakkal nyitott be minden terembe:

„Hallom, az urak zsidózhathának. Mayer Emil vagyok. És zsidó vagyok.” Általános csönd. Mayer végig járta a termeket s aztán mint a ki jól végezte a dolgát eltávozott.

Másnap a keresztény ifjuság három legjobb vivója provokálta. Mind a hárommal megverekedett. A harmadik párbaj után oda lépett ellenfeléhez s kezét nyujtva neki ennyit mondott:

„Csak be akartam önöknek bizonyítani, hogy a bátorság nem lehet egyetlen faj, vagy felekezeti privilegiuma.”

Ez a fölényes magatartás hatott s a zsidó hallgatók nyugodtan látogathatták az előadásokat.

Kolozsvárt óriási agitálás után megalakította a párbaj ellenes szövetséget, melynek elnöke lett. —

A gyűlésen a hallgatóság közül valaki közbekiáltotta:

„Ez a gyávák szövetsége.”

Másnap Dr. Mayer Emil a párbaj ellenes szövetség elnöke — provokáltatta az illetőt s miután az hosszas kapacitálás után is megmaradt kijelentése mellett, Mayer vele is megverekedett — Egy hétre rá ez az ur is, — megvágott arccal bár, de szintén a szövetség tagjai sorába lépett. —

Az utóbbi időben rezignált volt. Mintha egy szomorú sejtelem feküdt volna meg a lelkét, fanyar gunnyal beszélt az ifjúkori dőreségekről. „Megtanultam már lemondani s csak az abszolút békére a csendes derlis nyugodalmas életre vágyom” — mondta legutóbbi ítlétekor . . .

. . . Virágokkal meghintett koporsójában csendesen nyugszik immár . . .

N—cel.

Megfigyelések.

A határőr részére írta: Gály József.

I.

A napi lapokból olvastam nemrégiben, hogy az aradi-építőmunkások sztrájkba léptek, mert a munkaadók az ő felszórt kivánságukat nem teljesítették. Mindenféle kiegyezési kísérlet meghiúsult, végre, minthogy a munkaadók nagy károsodás nélkül tovább már nem várhattak, Ausztriából hozattak munkásokat, akik azóta szorgalmasan végzik köteleességüket, míg az így kenyér nélkül maradt munkások Amerikába készülnek kivándorolni.

Általában az a felfogás uralkodik, — legalább az apostolok úgy hirdetik, — hogy kül-

megett, midőn kezét a házikó helyén álló nagy kőház kapujának kilincsére tette.

Hosszas habozás után végre megnyomta a kilincset, az ajtó engedett nyomásnak és kinyílt, s ő egy gazdasági udvarban találta magát, melyben lépteinek zajára száz meg száz állat, szárnyas és szárnyatlan vegyesen, hangos lármázásban tört ki. E zajra egy herculesi termetű legény vasvillával kezében közeledett feléje, és nyers hangon kérde tőle, hogy mit akar itt a hajnali órákban.

A vándor zokogva dőlt neki a kapúfélfának, s elcsukló hangon kérdezte, hogy hol vannak az öreg Dánosyék, a ház telkének volt tulajdonosai.

Az óriási szánakozó tekintettel nézett a szerencsétlenre, kinek arcán a fájdalom kimondhatatlan kinjai tükröződtek élénken vissza, s szónélkül karonfogva őt, a temető felé mutatott kinyujtott karjával.

A fiú feljajdult, majd felrántva a kapút, elrohant a temetőbe, hol kérdésére a temetőcsész megmutatta neki a két egymásmellett lévő sirt. A boldogtalan a földre vetette magát a két sir között, s átkarolva a két fejét, zokogva csókolgatta őket hosszú ideig. Végre lecsendesült, s úgy látszott, hogy mély álomba merült. . . .

Mikor déltájban a temetőőr véletlenül arment, megtalálta a megfagyott embert, ki hazatért a háborúból, hogy szülői sirján lehelje ki lelkét.

földön jobban fizetik a munkásokat mint nálunk. — Hogyan lehetséges mégis, hogy az osztrák munkás érdemesnek tartotta, hogy Ausztriából, a jobb fizetések hazájából a rosszul fizetőnek hirdett Magyarországra, idegen földre elfárasza magát s itt vállaljon munkát. Hogyan lehetséges az, hogy a helyben lakó munkás nem bír azért a munkadíjért dolgozni amelyért egy idegen országbeli munkás szívesen vállalkozik. Vagy talán nagyobb igényű volna a magyar munkás mint az osztrák? Nem — A mi munkásaink nem elégedetlenek. hanem áldozatok.

Vasuti mérnökök állítják, hogy a legnagyobb jóakarattal sem tudnak magyar munkásokkal dolgoztatni, mert alig kezdik el a munkát, máris abban hagyják, és mindig újabb és újabb követelésekkel állanak elő. Ha egyes embert kérdeznék, mind azt mondja, hogy nagyon meg van elégedve a sorsával s ő dolgoznék is szívesen egész élete fogytáig, de a többiek nem engedik. És minden egyes ember ezt mondja, mégis a tömeg másképp gondolkozik.

A vasuti vonalakon macedóniai és más idegen munkások dolgoznak, a magyar munkás meg mehet és megy is Amerikába.

Ez az kérem: Amerika. Ez nem rossz üzlet ám azoknak akik értenek hozzá. Mivel nem mindenki lehetapidíjért szónokló apostol, más téren is kell érvényesülést szerezni. A munkás igényes, kivánságát a legfelsőbb fokig felecsigáznia még elvégzi az apostol, de az ő ügyköre itt véget ér. Nossza jön az új segítség. Jó jövedelmű ügynökök veszik át most a munkás baját és szívök egész melegével (?) felkarolják megélhetési gondjaikat — egy amerikai kivándorlás rábeszélésével.

A szegény munkás ennyi jóakaratu támogatás után, anyagilag és lelkileg tönkre megy, — csakugyan kimegy gépnek Amerikába, — az ügynökök pedig fejenként ennyi és ennyi jutaló mellett . . . azok mentik a népet tovább.

II.

Szintén a napilapokban nemrégiben ez a hír állott: „Munka nélkül maradt aratók. Nagybecskerekéről jelentik, hogy megyszerte megkezdtek az aratást. Sok munkás helyzete kétségbeesztő. Tavaszkor a munka elvállalása idején a szerződésüköt a gazdákkal igen sokan megtagadták, minek az lett a követke-

ménye, hogy ezek idegen munkásokat szerződtettek, és most a megyebeliek közül számosan munka nélkül állanak. Eddig a torontálmegyei gazdasági egyesületnél több mint 100 munkás ajálkozik a tavaszi szerződésben felkínált bérnél rájuk nézve kedvezőtlenebb feltételekkel, de munkát nehezen kapnak.“

A gazdák felkínálták a szerződést és munkát, de a munkásoknak nem kellett se a szerződés, se a munka. Nem kellett, mert a tavasszal járt ott is egy híres pesti úr, aki az elnyomott nép barátjának, jóakarójának adta ki magát, felforraltta őket, hogy ne kössenek szerződést, ne vállaljanak munkát, aratóskor ők lesznek az urak, annyit kereshetnek, amennyit akarnak. —

És szinte csodálatos, hogy a józan gondolkodású magyar parasztnép nem gazdáira, nem előjáróira hallgat, akiktől eddig élelmét, kenyerét kapta, akikkel együtt született, nevelkedett; együtt él jóban rosszban és végre együtt hal, — hanem hallgat ilyen soha nem látott gyűtt-mént élősködő, csengő-hangú üres szavaira.

És amikor baj volt, hol volt az a pesti úr? Ugy-e nem ment vissza a hibát helyrehozni. Ugy-e nem tudott, de nem is akart a szegény, félrevezetett nép kétségbeesztő helyzetén segíteni?

Ő elhíntette a viszály magvát, felszedte a napi díjakat s ezzel elintézte a dolgot. Most pedig jó módban nyaral valamelyik kies fürdőhelyen s tőle bizony felfordulhat éhen vagy szomjan, vagy bármiként 1000 munkás, vagy 2000 munkás, vagy az egész ország munkás népe. —

Úti laput az ilyen jóakarók talpaíra!

A birtokrendszer reformja.

Szemelláthatóan és vaskövetkezetességgel töri immár keresztül e történelmi előítélet burkát és szivodik fel a közvélemény termő talajába egy gondolat: a birtokrendszer reformjának gondolata. Közgazdasági intuitionok már határozottan érzi és tudja, hogy munkáshiánynak, kivándorlásnak, ipari hátramaradottságnak és egyáltalán összes gazdasági betegségeinknek és ezeken át a közjogiaknak is gyógyulása csak a birtokrendszernek és az őstermelésnek a jelenlegiekénél helyesebb alapokra fektetésétől várható.

Ezen kell kezdenünk. Ez az A betűje annak a nagy A B C-nek, melyből a jövő, gazdaggá és nagygyá teendő Magyarország történelmének íródnia kell.

Nem is hiányzik ma már — merjük mondani —, csak az a modern Széchényi, az a nagybirtokos avagy hitbizományos főúr, aki a kétkedést és kicsinyes gyanút kizáró önzetlenség vértetéssel szálljon sikra s a birtokrendszer reformálásának kérdése rohamosan megoldható.

A nép földéhsége, az a lázas mohóság, melylyel a paraszt a — jó az Isten, majd megsegít — hagyományos utógondolattal kapva-kap egy-egy darab föld birtokba vételén, tekintet nélkül arra, vajjon a velejáró teher elviselhető-e vagy sem, világos jele annak, hogy a földkérdés megoldása már nem sokáig várthat magára.

Korántsem ártatjuk magunkat az azzal, az immár közkeletűvé válni kezdő hittel, hogy a földéhség csillapítása az a csodaszer, melytől összes bajaink egy csapásra elmúlnak és hogy a földkérdés megoldása minden; sőt jól tudjuk, hogy ez a kérdés is csak tartozéka és része a megélhetés nagy kérdés-komplexumának.

E megélhetés alatt itt nem a pusztán önfentartást kell értenünk, hanem a társadalmi felemelkedés lehetőségét is. Ezt gyakran halljuk gazdagodási, vagyonszerzési vágyak nevezni szemrehányásképpen és maliciával.

Mi ezzel szemben igenis elismerjük legsajátabb jogát minden napszámosnak és munkásnak arra, hogy egy kis ház, kert, föld megszerzésére törekedjék és ezt az ő megélhetése föltételül tudjuk, épp úgy, mint ama magyar okleveles mérnök törekvését nagy fizetésért német vállalat szolgálatába jutni, amit ő egyéni érvényesülésnek nevez.

A birtok is csak mint a megélhetés eszköze tehet számot, mint akár az emberi munka s valamely teljesen eladósodott birtokosság ugyanoly foku elégedetlenséget fejt ki, mint akár valamely eladósodott tisztviselői kar vagy akár az életfeltételeit meg nem lelő munkásnép.

S, midőn látjuk, hogy hazánkban már nemcsak a birtoktalanok vándorolnak ki, hanem napról-napra nő azoknak száma, kik birtokukat eladják, hogy kivándorolhassanak, akkor önkénytelenül arra a következtetésre kell jutnunk, hogy ime ma már Magyarországon a birtok sem biztosítja a megélhetést, a szerény

Micike levele.

— A Határőr eredeti tárcája. —
Másolta: Boros J. Mihály.

Édes Lulum,

bocsásd meg a te hóbotos Micidnek, ha ma kivételesen fehér papíron küldi neked szarkalábait. De tudod édes, legjobb akarat mellett sem járathatom ilyen havas időben szarkáimat szürke talajon, főképp, hogy tegnap óta én is feminista vagyok meg színes levélpapírosaim is kifogytak. Mondta is a mama, hogy már rendelt újakat, de én sajátságosulag rendeltem őket, nehogy a papírkereskedő azt higgye, hogy én még mindig a mama és nem a magam esze után járok. Az ilyen kereskedők pláne azt is feltehetik az emberről, hogy a XVI. századból maradtam vissza.

Egyszóval tegnaptól fogva önálló vagyok, azt teszem amit az én fejem, értem az én gondolkodó fejem kispukulál, másra csak annyiban hallgatok, amennyiben az a más — is én vagyok! Nem értesz meg?... Hejh, be sajnállok, ha rá gondolok, mennyire el vagy te zárva a modern világtól!... Nálatok persze még mindig az asszony meg a leány dagasztják a kenyeret! Ládd én tegnaptól fogva lemondtam erről az ósdi funkcióról, habár emelt fővel jelenthetem ki neked, hogy eddig sem dagasztottam, csupán háztartás-tanáromtól ismerem e műveletet, amit ezentúl maga végezhet is!...

Dehogy gabalyodtam meg, kis butim!... Sőt most lettem csak igazán józan. Megnyitotta

eszemet az az édes, drága aranyos német tudós-nő, akit én imádom, akiért képes volnék mindenre, akinek még akaratom is alávetném, mert hát utóvégre úgy gondolkodik és azt akarja, amit én.

Jól figyelj, miket mondott. Talán tehetek valamit én is a mucsaiakért — általad; talán sikerül nemüket felszabadítani a férfi igája alól Mucsán is — beléptidij nélkül.

Mert mi fizettünk azt is!

Tehát pro primo: (így mondta a tudós nő is. Ugy-e helyes?)

Ezentul senkisémmel merjen hozományul férjhez menni, mert hát — ezt már én mondom fel is használhatod — utóvégre nem vagyunk mi olyan silány portékák, hogy csak pénzzel együtt veszik azok a . . . a szarnokok. Ha már a természetben nem lehet ugrás s hozományul lennie kell, legyen az ezentul a férfinak, legalább oly hosszú időn át, mint a nőnek volt. Az örök igazság így kívánja. Ebből folyik az is, hogy a nő szolgál ezentul mint kérőnő perze 18 éves korában, csokor nélkül és a férfinak kötelezővé tétetik minden szabadkozás nélkül kezét nyújtani.

Pro secundó: (ami azt jelenti „másodszor“). Felszabadítja szerencsétlen nemüket a férfiak ama gonosz szokása alól, hogy maguknak egy nőt örök életre lekötnek. Ez aztán az okos ideal De szegény a maga baján okulva jutott rája. Belátta hosszú lánysága alatt. (jelenleg 60 éves) miképp maradhat pártában az egyik, mert más

nem adott neki legalább egy időre helyet; boldogabb pillanataiban viszont arra az abszurdumra gondolt, mily rettenetes lehet ama nő sorsa, ki nem szabad, amikor és ameddig szabad szeretne lenni.

Szóval, ügyes gondolat, amit ő „szabad házasság“ alatt ért, habár őszintén megvallva én még nem egészen értem. Utóvégre ráérek még fölötte egy fél-századon át gondolkodni, ennyi idő után hiszi megvalósítani az eszmét. Mindenesetre, ha én is, meg te is törjük rajta az eszünket gyorsabban is életbe léptethetők s főleg tőled várok sokat, mert Mucsán még tudnak lelkesedni pláne szabadházasságért.

Pro tertio (harmadszor). Azt hiszem Édesem, erről hogy megértem — jobb lesz hallgatnom, mert vannak hivatalbeli ritkok, amiről másnak nem tudnia, ránk nézve sokkal jobb. Annyit meg-sugok, hogy egy kiállhatatlan hosszúlábú meg hosszúcsőrű madár — úgy mondják — rehabilitásáról van szó, akitől egy címzetes funkciót akarunk most elvenni, mert kitudódott, hogy reabizott képzeletbeli munkáját nem jól végzi. Takints a kertetek alatti nádasra s megláthatod rajta a kimondhatatlant, de szólni róla majd csak akkor fogok, ha tete-à-tete lehetünk.

Láss hozzá eme három eszme propagáláshoz, s meglásd, mi szép az élet, ha egy nemes ügy szolgálatába vittük. Hívj össze előkészítő bizottságot, csak a papák Mariskáját hagyd ki a listából, mert ő még nagyon „fiatal“.

Rövidesen várja soraid a te *Micid.*

és megérdemelt gyarapodást, a társadalmi emelkedés lehetőségét s indítva érezzük magunkat a baj okait mélyebben kutatni.

E kutatásainkban aztán reá bukkanunk az uzsora töméntelen fajtáira, mely országunkban pusztít, továbbá adórendszerünk fordítottan progresszív voltára és még sok egyébre, de mindenekeftől oly jelekre, melyek arra vallanak, hogy minden bajok és visszasságok gyökérszalai mélyen benyulnak a magyar birtokrendszer kérdésébe és világosan áll előtünk a földéhség és a kisbirtokosok kivándorlásának ellentmondó tényeinek magyarázata.

A földéhség lázas tünetét leghamarabb megérezte a spekuláció s leghamarabb vállalkozott azt haszonra váltani: a parcellázó üzlet hihetetlen méreteket ölt. Orvosságnak szeretik hirdetni a kivándorlás ellen. Komoly aggodalmunk azonban, hogy ez az orvosság veszedelmesebb, mint a baj maga, s ha majd évek múlva az okszerűtlenül vállalt terhek révén előállott képzelt értékek szertefoszlanak, oly válságban lehet részünk, mely egy háborúval felér.

Ezért, csupán az események és fejlemények tárgyilagos megítélése alapján a birtokrendszer kérdésének mint elsőrangú fontosságú kérdésnek tanulmányozását a kormány figyelmébe ajánljuk.

Az új közkórház.

— Több cikk —

I.

Forster Géza, városi tanácsnok, az új közkórház előadója a csütörtöki közgyűlésen a következő alaposan megindokolt és nagy fáradsággal, lelkiismeretséggel és hozzáértéssel kidolgozott javaslatot terjesztette elő:

Tekintetes városi tanács!

Már évek hosszú során át ismeretesek ama panaszok, melyek a jelenlegi célszerűtlen beosztású és a modern egészségügy követelményeinek meg nem felelő kórházunk ellen felhangzanak.

A már-már közmegbotránkozást okozó tartatlan állapotokon segítő, törvényhatósági bizottságunk még 1903 évben határozta el egy 220 ágyas modern kórház építését.

Ezen határozat — sajnos — nem volt végrehajtható, mert a kormány a betegápolási alap kimerülésére hivatkozva, az anyagi hozzájárulást kilátásba nem helyezhette.

A kórházépítés ügye a kormány elutasító magatartása dacára napirenden tartatott, és végre hosszas utánjárás után dr. Balla Aladár főispán ur hathatós közbenjárására, nemkülömben Kopeczek György fővárosi műépítész buzgó közreműködése folytán végre a múlt évben sikerült a kormánynál a régi kórháznak 150 — 160 ágyra való átalakítását kieszközölni akként, hogy a kormány a betegápolási alap terhére az eddig 154 fillérrel megállapított napidíjnak maximálisan 180 fillérre való felemelését kilátásba helyezte.

A kórház terveinek ez alapon való elkészülte után — különösen midőn az ártézi fürdő építése és a környékének parkirozása is határozatba ment — felvetett azon eszme, hogy nem volna-e célszerűbb a kórházat az alapítandó park szomszédságában, a futtakai út mentén, a városon kívül elhelyezni és a kényszerűségből átalakítás útján nyerendő kórház helyett inkább egy teljesen új és a modern hygienia követelményeinek mindenben megfelelő, később bármily irányban akadály nélkül fejleszthető és kibővíthető új kórház emelése.

Bár magam eredetileg a kórháznak a régi helyen való kibővítése és átépítése mellett törtem lándzsát és ezt főleg pénzügyi és azon

indokból, mert a miniszteriumnál uralkodó hangulatot ismerve attól tartottam, hogy az államkincstár idegenkedve az esetleges nagyobb kiadásoktól: a kórház átalakításához már kilátásba helyezett nagyobb anyagi segítyt is visszavonja és ezáltal a kórház építés ügyét veszélyeztetjük. Az új kórházzal járó rendkívüli előnyök utóbb mégis arra indítottak, hogy a régi helyen való átépítés eszméjét elejtve, minden erővel egy teljesen új, modern építése és létesítése mellett kardoskodjam. Ezt tettem annál is inkább, mert a kórház részére kiszemelt hely minden tekintetben kiváló, a gyógyfürdő közelsége, annak jövőbeli parkja, az ártézi fürdő földgázainak a kórház és fürdő részére szükséges elektromos világítás és erőátvitelére oly megfizethetetlen előnyöket nyújtanak, hogy ezek mellett a régi helyen átépítés és kibővítés által nyert kórháznál megtakarítható összeg tekintetbe sem jöhet.

A tekintetes törvényhatósági bizottság is belátván az előnyöket, melyek a kórháznak, az új ártézi fürdő megett a futtakai országút mentén levő telken való létesítésével járnak, folyó évi április hó 18-án tartott közgyűlésében a régi telek és arra készült tervek elejtésével a kórháznak az új telken való felépítését határozta el, felhatalmazván egyben a tervező műépítést a részletes tervek és előmértetes költségvetés elkészítésével.

Gondolatok az egyénről.

Az „én“-ről akarok Önöknek beszélni, arról, mit nevelni célnak s miről mégis csaknem mindig megfeledkezünk. Kiszámítjuk, mi mindent teszünk a medve bőrével, amelyiket sohasem lőtünk agyon. Egy kissé sántit talán a hasonlat, mert az egyeniséget igenis megöltük. A lélek sem matéria, mire alkudozni lehetne, vagy ha úgy tetszik az „én“ a matériája, de amely magával alkudozni nem enged.

Mi a társadalom? Az egyének összehatása és ennek egyénítése; automatikus szervezet, mit az egyedekből általánosított szabályok igazgatnak.

— Sok a tucatember — panaszkodik a tucatember s feleli, hogy őt is ilyené nevelték és ő sem neveli különben gyermekét, mert a társadalomhoz simítja az egyeniséget, holott ez hivatva van társadalmat teremteni.

Van egy szörnyeteg: önzésnek hívják, magunkba suggeráltuk, hogy félnünk kell tőle s ijedve menekülünk előle az altruizmushoz.

Igen, szép volna az ilyen lélek, ha a modern ember, avagy az úgynevezett „kulturhölgy“ önzésnek nem az *egyeniséget* mondaná és futva az elől nem *hamisan* áldozná az altruizmusnak.

Ami humanistáink torzképződmények, mert lehetetlen, hogy mindannyian azoknak születünk.

— Az emberek tettek téged azzá, amivé lettél, tehát ne légy különb az embereknél!

Pedig a lélek a legsajátosabb birtokunk, azt csak ápolni lehet, de nem átalakítani, csupán csak ellenőrizhetjük az *önkifejlődést*, míg a gyermek öntudata helyettesíthet minket.

A lelket fejleszthetjük, *alakíthatjuk*: tökéletessé, avagy ha úgy tetszik *átalakíthatjuk* is: tucatemberré.

Az „Übermensch“ megszületett, és nem nevelés útján lett azzá; tekints el nevelés közben egyéniségétől s kiölded belőle az „Übermensch“-et!

„Az élet célja az önkifejlődés!“ — mondja Wilde.

„Tökéletesen realizálni a saját természetét: ezért van mindegyikünk a világon.“

„Elfelejtették a legfőbbet minden kötelességük közül: azt a kötelességet, mellyel az ember önmagának tartozik.“

A jó kertész sohasem termel egy fán mindenféle gyümölcsöt, csak azért, mert hát vala-

mennyinek *gyümölcs* a neve, hanem igyekszik minden fajtát *a maga fáján* nemesíteni.

S a sok gyümölcsfa *gyümölcsöt* alkot mégis s a sok gyümölcsű fa csak *gyümölcsfa* marad.

Hány ember hordja a „társadalmi lény“ maszkját, hogy leplezze vele egyénisége hiányát.

Jók vagyunk a világgal szemben, hogy azt higgyék rólunk, hogy jók vagyunk. Élünk a társadalomnak, ne lássa az, hogy magunknak élni nem tudunk. Szakértelemmel hallgatunk előadásokat, mert könnyebb a szakértést hallgatással elűtetni, mint egyedül bemutatni.

Kérdhetnök, mi baj származik mindebből, ha végeredménye jó?

Csak annyi, hogy nem magunkat éljük; hogy köztudatunk van öntudat nélkül;

hogy kölcsönként lényünk megöli, — még ha volt is, — a sajátunkét;

hogy nem tehet a világnak semmit az öntudatlan, mert az öntudat a világ.

Egy embert neveljetez anyák az emberből, hogy a *több*-é lehessen.

Egyéniségeket teremtsetek a köznek.

A legnagyobb egoista a legnagyobb altruista.

„Ego“ sam via, veritas et vita!

Az „En“ az út, az igazság és az élet.

A vizionlátásra

Boros J. Mihály.

HIREK.

Boldog újévet kívánunk izraelita polgártársainknak.

A *Határőr* olvasóihoz. Felejtethlen, szeretett, jó bátyám tragikus halála annyira megrendített és oly mély és beheggedhetlen sebeket szántott fel szivemben és lelkemben, hogy a rettenetes csapás súlya alatt lehetetlen a *Határőrt* oly lelkiismeretességgel szerkesztem, amint az tenni szeretném és azt a *Határőr* hűséges gárdája: olvasóközönsége megérdemli. Amidőn a *Határőr* felelős szerkesztői állásáról a mai nappal lemondok, nem mulaszthatom el, hogy a *Határőr* hiveinek, barátainak, előfizetőinek, hirdetőinek és olvasóinak azért a meleg és szeretetteljes támogatásért, rokonszenvért, amely kitüntetésből magamnak is vindikálok egy parányi kis részt, — hálás köszönetet ne mondjak. Tartsanak meg jó emlékekben és ha netán, idők múltán az én igénytelen és szerény munkásságomra szükség lesz, — én ismét a helyemen leszek. Isten Önökkel! Hálás hívők **Mayer József.**

Athelyezés. Mint illetékes forrásból értesülünk *Parcselich Vince* ujev. főgymnasiumi tanárt, a függetlenségi párt érdemes oszlopos tagját, törv. hatósági bizottsági tagot a vallás és közokt. miniszter bpesti VIII. ker. főgymnasiumba helyezi át. Helyét *Hauschka Márton* banjalukai főgim. tanár, *Hauschka József* hitnár testvéröccse foglalja el.

Eljegyzés. Dr. *Nagy Sándor*, óbecsei ügyvéd eljegyezte *Özv. Breszlauer Antalné* kedves és művelt leányát, *Bruck Lázár* unokahugát: *Zsenikét*.

Magyar Asztaltársaság. A Magyar Asztaltársaság szép és lelkes hangulatban megünnepelte f. hó 5-én egy évi fennállásának évfordulóját. Az ünnepély lefolyásáról tudósítónk a következőkben számol be: *Veliacska* elnök szívesen üdvözli a szépszámu vendégeket és a társaság tagjait. *Pernstein* titkár kimerítő jelentést tesz, melyből megtudjuk, hogy a társaságnak 26 tagja van. Minden, birságpénzből befolyt, jövedelmét jótékony célra fordította. Megvendégelte az agg 48-as honvédeket. Pénzsegéllyel ellátta ezeket. Több szegény családot anyagilag támogatott. Főérdeme pedig, hogy német polgártársaink között a magyar nyelvet ápolta és terjesztette. Annak a reményének

ad kife-
kozodo
fogja.
szabada
a társu
nyei J
lelkes
lános t
hogy
kiadja
fordítja
beszéd
portkép
pész m
gultatba
tók, jó
— egy
Vé
Clavan
ellenőr
kocsiso
örömta
rendelt
80 fillé
kért. E
kedés
utára
lerótta
értékbe
Késéve
ezt a
Az elő
egyébr
sebesül
éjjel ne
lett. A
és Dén
ményne
Ut
mentm
nézve
mikor
dohány
vágott
sem do
dig me
csak lá
lics M
kiktől
miből
hászgy
Beliczá
verték,
ma beh
Tettese
To
jelenté
előző é
hálné
resztül
Tégla u
gyanub
mozás
kosné
Antal
adatta
ezen ág
nát és
minden
beigazo
Fel
chenyi
vesz fe
nem s
ezen üg
Da
Nagy ü
8-án, v
Jgndcz
sági eg
lyén je
pártpol
az alka
szerü,
becsül
mert D
dulatán
tanújel
beli kö
lamférl
gadja.
A
főesper
szerb k
ülésbe

ad kifejezést, hogy ezen nemes hivatását fokozódott kitartással és eréllyel fejleszteni fogja. Most a kezdet nehézségeit leküzdve, szabadabban és nagyobb hatáskörrel törekedik a társulat céljának megvalósítása felé. *Csernyei Mór* felolvassa hazafiasságtól áradó lelkes hangú értekezését. Ezen felolvasás általános tetszést aratott. A társulat elhatározta, hogy „Buzdítás” címmel e kitűnő munkát kiadja és jövedelmét pénztára gyarapítására fordítja. Ezután *Schön Vilmos* alelnök sikerült beszéd kísérete mellett leleplezi a tagok csoportképét. E mestermű Singer József fényképész művészetéről tesz tanúságot. Vidám hangulatban, melyet a szebbnél-szebb pohárköszöntők, jó zene, bor és izletes vacsora fűszereztek — együtt maradt a társaság hajnalig.

Véres verekedés a szerelemtanyán.
Glavandarov Lása Kasszoviczek omnibusz-ellenőre *Vofinszky Péter* és *Nagy András* kocsisok társaságában a Schlitz-Weisz-féle örömtanyán mulatott. *Glavandarov* 3 kávért rendelt, mikor fizetésre került a sor, csak 80 fillérje volt, de *Apt Rezső* pincér 90 et kért. Ebből szóvita keletkezett, melynek verekedés lett a vége. *Glavandarov* a pincért az utcára hívta és ott egy hatalmas pofonnal leröptette a 10 fillért, minden ujját még a régi értékben számítván. De *Apt* sem maradt adós. Késével annyira összeszúrta ellenfelét, hogy ezt a kórházba szállították. Sebei súlyosak. Az előhívott orvosi segély nem terjedhetett egyébre, mint a sebek bekötésére, mert a sebesült önkivületi állapotban volt és egész éjjel nem tért magához. Reggelre már jobban lett. A tettest elfogták. *Koritsi Ferenc* irnok és *Dénes István* szemtanúi voltak ezen eseménynek.

Utonállás. *Belicza György*, beocsini cementmunkás Temerinbe utazott. Pipás emberre nézve rendkívül kellemetlen, ha nincs gyufája, mikor rá akar gyújtani, de még rosszabb ha dohányja nincsen mert gyufa csak akad, de vágott dohányja nincs mindenkinek. *Beliczának* sem dohányja sem gyufája nem volt már pedig még messzire van Temerin. Egyszerre csak látja hogy az árokszélén ott hasal *Krszics Mladen* és *Jovanovics Jása*, pásztorfiú kiltől cigarettát kért. Ezek incselkedtek vele, miből később verekedés támadt és a két juhászgyerek alaposan elvette a kedvét szegény *Beliczának* a dohányzástól, mert össze-vissza verték. Zavesics szállására vánszorgott ki őt ma behozta Ujvidékre, hol ápolás alá vették. Tetteseket elfogták.

Tolvaj házigazda. Már ez évi május 29. jelentést tettek az ujvidéki rendőrségnél, hogy előző éjszakán ismeretlen tettes *Bakos Mihály* ágyneműjét a kifeszített ablakon keresztül ellopta. *Bakosné Tandori Istvánnal* Téglá utca 17. szám alatt lakott, Rendőrségünk gyanuba fogta Tandorit és nejét, de a nyomozás eredménytelen maradt. Időközben *Bakosné Tandoriéktól* elköltözött az új bérlő: *Antal Anna* lett. *Tandoriné Antal Annával* eladta az ágyneműt. Figyelmes rendőrségünk ezen ágyneműben felismerte *Bakosné* tulajdonát és nyomban elővezette *Tandoriékat*, kik mindent tagadnak, pedig az ágynemű-lopás beigazolást nyert.

Feljelentést tettek. *Zsifkovics Uros*, Széchenyi utca 4. számú lakos ellen, ki foglalót vesz fel tüzelőfára, azonban a fát még eddig nem szállította. A járásbírósnál dől el ezen ügy.

Darányi Ignác miniszter Zomborban. Nagy ünnepe lesz Zombor városának f. hó 8-án, vasárnap. Ekkor érkezik oda *Darányi Ignác*, földművelési miniszter, hogy a gazdasági egyesület új palotájának felavatási ünnepélyén jelen legyen. A bács megyei közönség, pártpolitikai állásra való külömbőség nélkül ezt az alkalmat fel fogja használni, hogy a népszerű, államférfiú iránt érzett szeretetét és becsülését méltó módon kifejezésre juttassa, mert *Darányi Ignác* Bács megye iránti jóindulatának, áldozatkészségének annyis. or adta tanújelét, hogy a megye lakossága becsületbeli kötelezettségét röjja le, midőn a jeles államférfiú igazi bácskai vendég szeretettel fogadja.

A szerb kongresszusi választmány egy főesperes ellen. *Karlócáról* táviratozzák: A szerb kongresszusi választmány folytatólagos ülésében tárgyalás alá vette a múlt évben

Karlócán ülészetett szerb nemzeti egyházi kongresszustól beérkezett ügyeket és többek között azon rendeletet is, melyben kimondatik, hogy a szerb kolostorok nyomdája *Karlócán* arra való tekintettel, hogy az Grgeteg és Beocsin-zárdák költségén alapított, szerb egyházi vagyon és mint ilyen, a szerb nemzeti egyházi kongresszusi választmány felügyelete és igazgatása alá utaltatik. A választmány fenti rendeletet foganatosítandó, első sorban is a kolostori nyomda eddigi igazgatóját, *Ruváracz Dimitrije főesperest állásától felfüggesztette* és helyébe *Koszovácz Mátá* autonómiai statisztikust nevezte ki kolostori nyomdaigazgatónak, továbbá bizottságot küldött ki kebeléből *Miladinovicz Zsarkó dr.* és *Padivojevicz Vacsics Iván dr.* választmányi tagok személyében a nyomda átvételére. *Ruváracz főesperes* a rendeletnek ellenszegült és megtagadta a nyomda átadását, azzal indokolván eljárását, hogy a nyomda a szerzetesi növendékek nevelőintézetének tulajdonát képezi és amíg az intézet patronátusától erre vonatkozólag nem kap utasítást, a nyomdát nem adja át. A választmány erre sürgős átiratban megkereste a városi tanácsot karhatalom kirendelése iránt. Időközben a bizottság tagjai *Ruváracz főesperest* a nyomda elhagyására kényszerítették és az összes ajtókra új zárat tettek. *Ruváracz* a pénzszerény kulcsait magával vitte. E városi hatóság nem adta meg a kért karhatalmat, de *Ruváracz* kérelmére a helybeli postahivatalnál a kolostori nyomda címére érkezendő összes küldeményeket zár alá vette. *Ruváracz* a mitroviczai kir. ügyészségnél *bűnvádi feljelentést tett a kongresszusi választmány ellen.* A választmány a kolostori nyomda igazgatásában nagy panamát vél és ez magyarázta meglepetésszerű eljárását. Eddig megállapították, hogy a Szrpski Szion, a szent színóduus hivatalos lapja, melunek *Ruváracz* a főszerkesztője, nem kevesebb, mint 15 000 koronával adósa a nyomdának nyomtatási költség címén.

Vermes Lajosról annak idején megirtuk, hogy fegyelmi vizsgálatot indítottak ellene. V. sajtóperrel fenyegetődött, melyet a Határőr ellen indít. Ime itt a vétségét bizonyító első bíntetése, mely áthelyezéséről szól: 31661. sz. 1907. Ujvidék szab. kir. város tekintetes tanácsának Ujvidék. Folyó év április hó 22-én kelt 14192 számú átiratom kapcsán értesitem, hogy *Vermes Lajos Vaskapu pályaudvari m. á. v. állomási előjáró* póstamestert a szegedi üzletvezetőség más állomáshelyre helyezte át helyette *Holley Lipót tisztaistvánfalvai, m. á. v. állomás előjárót* helyezte át Vaskapu pályaudvarra. akit ennél fogva a Vaskapu pályaudvari kir. postahivatalhoz kir. póstamesterré neveztem ki. Temesvár 1907. szeptember hó. Kir. posta és távirat főigazgatóság.

Politikai főmunkatárs: *Kalmár Antal dr.*

Társzerkesztő: *Medvetzky Imre dr.*

Nyilt-tér.)*

Köszönetnyilvánítás.

Szerencsétlenül járt fiunk, illetve testvérünk *Mayer Emil dr.* tragikus halála alkalmából a részvét oly páratlanul nyilvánult meg, hogy mindazoknak, akik a megpróbáltatás e kemény napjaiban részvételükkel felkerestek, koszorút küldtek, felejthetlen halottunk temetésén résztvettek és mélységes bánatunkon ezzel némiképen enyhíteni segítettek, — amíg azt külön-külön megköszönni mőndunkban lesz, ezuton mondunk igaz, hálás köszönetet.

Ujvidék, 1907. szeptember 6.

Mayer Imre és családja.

*) E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

KALOGÉN
BRÁZAY SÓBORSZESZ
FOGKRÉM A LEGJOBB ★★

Apróhirdetés.

CHRYSANTIM.

Egymás iránti köteleességünk, hogy minden alkalommal biztossuk egymást kölcsönös szerelmünkről. Engem édes *Chrysantim* győtrően kinez távolléted, hogy minden érzésem, vágyam központja csak te vagy. Kietlen rideg az életem, végtelenül boldogított leveled, új erőt bizalmat merítettem belőle.

Szeress és bizzál bennem, és írd. Minél gyakrabban és többet írd, hiszen a jelen helyzetben csak ezzel bizonyíthatod be szerelmedet.

Veszedelmesen mámorító a chrysantim illata, én megrészegettem tőle.

Rideg környezetben lelkemmel mindig nálad vagyok. Leveledért könnyörög szerelmes alázasat rabszolgád.

Ház eladó.

Ujvidék, Egres-utca 42. sz. a. ház, mely 4 nagy szoba, konyha, pincze, fűskamrák és mellékhelyiségekből áll, nagy kerttel és beültetett szőlővel szabad kézből eladó. A ház teljes jó karban van.

Fehér György

3—1

vendéglős, Egres-utca 37.

Hirdetés.

Van szerencsém Ujvidék és környéke n. é. közönségének szives tudomására hozni, hogy **PANTITS és GYORGYEVICS** cégnek ujonnan nyitott kézműárú-tüzletét (az „Arany oroszlan”-hoz) a **Winkle-féle új palotában** (Uri-utca 7) az üzlettől való visszavonulásuk miatt **jóval a beszerzési áron alul megvettem** és az árút máttól kezdve kicsinyben eladom.

Miután az összes árú **elsőrendű minőségű**, felszólítom a mélyen tisztelt vevőközönséget saját érdekében, hogy engem becses látogatásával minél előbb megtisztelni sziveskedjék.

Raktáron vannak: **férfi és női divat-kelmék, flanellok, selyem-, plüss- és bársony-árúk, vásznak, kanavászok, zefírek, paplanok, asztal- és ágyterítők, szőnyegek, posztó- és csipke-függönyök, bútor-kelmék, kész női fehérművek, szabó-kellékek** és minden e nembe vágó árucikkek.

Kiváló tisztelttel

BÖHM IGNÁCZ,

Ujvidék, Uri-utca 7 sz.

2—1

(a Winkle-féle új palotában).

Haleladás.

A **Fehértó** ez idei őszi lehalászásánál körülbelül 500 q. nemes ponty 1—1 3—4 kg. darabsúlyban és cirka 50 q. süllő kerül eladásra.

A **Fehértó** közvetlen a hajózható **Bega** folyó mellett fekszik.

Közelebbi felvilágosítást ad és az ajánlatokat elfogadja f. évi szeptember hó 25-ig.

gróf Harnoncourt Félix

központi intézősége

3—1

Écska (Torontál megye).

25252525 * 25252525

ROSENBERG-féle tánciskola-megnyitás!

Van szerencsém tudomására hozni a mélyen tisztelt családoknak és tanulóknak, hogy hétfőn, szeptember hó 16-án az újonnan épült Winkle-féle palota nagytermében

tánciskolámat

megnyitom, hol is az igen tisztelt tanítványok az összes új és most divatos táncokat fogják elsajátítani.

Tanítás este fél 9 órától fél 11 óráig.

Tanulók felvétetnek a tánciskolában.

Tandij az egész táncanfolyamra 8 kor., ismétlőknek 4 korona. Bemenet az udvarban jobbra.

A táncteremben a dohányzás, valamint a sétabottal való megjelenés tilos

A t. tanulók felkértek, a tandij felé előre lefizetni.

Tisztelettel

Rosenberg Ármin,

3-1

okl. táncitanító.

Árverési hirdetmény.

A kézbesíthetetlen küldemények a vasúti üzletszabályzat 70 §-a értelmében a helybeli állomás teheráru raktárában szeptember hó 18-án d. e. 9 órakor azonnali készpénz fizetés mellett nyilvános árverésen el fognak adatni.

Ujvidék 1907. szeptember hó 5-én.

Az állomásfőnökség.

6392. szám.

1907. végreh.

Árverési hirdetmény.

A titeli kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Braun és Politzer budapesti bejegyzett cég végrehajtónak Rákics Péter és ennek neje született Pánics Darinka sajkásszentiváni lakos végrehajtást szenvedett elleni 1620. korona tőke és járulékaik iránt folytatott végrehajtási ügyében az ujvidéki királyi törvényszék, s a titeli királyi járásbíró, mint telekkönyvi hatóság területén sajkásszentiváni 528. számú telekkönyvi betétben Pánics István (nős volt Sovlyanszki Lyuacizával) Pánics László (nős, Saponyácz Lénkával) Pánics Anta (Mladen fia) és Rákics Péterné született Pánics Darinka nevével felvett az A. I. 1-2. sor. 284. 284. hrszámú 23. összeírási számú ház 459 □-öl udvar az 323 □-öl kert a beltelekben 294 korona, az A. 1. sor 2166. hrszám 885 □-öl szántó a Szőlő II. dűlőben 192 korona, az A. 1. sor 2486. hrszámú 492 □-öl szántó a Pusztai dűlőben 96 korona becsáron és pedig a végrehajtási törvény 156. §-a alapján egészben, továbbá az ugyanottani 533. számú telekkönyvi betétben Rákics Péter és ennek neje született Pánics Darinka nevével felvett az A. I. 1-2. sor 755. és 756. hrszám 440 □-öl kert 362 □-öl udvar és 151 összeírási — számú ház 664 korona, az A. 1. sor 1644. hrszám. 5 hold 1317 □-öl szántó a Fenyőházi dűlőben 2091 korona, az A. 1. sor 2438. hrszámú 1 hold 578 □-öl szántó a Pusztai dűlőben 487 korona becsáron valamint az ugyanottani 585. számú telekkönyvi betétben Rákics Péter és ennek neje született Pánics Darinka nevével felvett az A. I. 1-2. sor 1554/3. és 1555. hrszámú irónnal 5 hold 1140 □-öl területének jelzet szám alatt Szejin völgy dűlőben a 32 □-öl területű udvar ugyanazon dűlőben 2052 korona az A. 1. sor 1554/1. hrszám irónnal 2 hold területének jelzett szántó ugyanazon dűlőben 359 korona és az A. 1. sor 2. hrszám irónnal 2 hold területének jelzett szántó ugyanazon dűlőben 718 korona becsáron nyilvános árverés útján el fog adatni.

Határnapul az 1907. évi november hó 20. napjának délutáni 3 órája Sajakásszentiván község házához kitűzetik, oly hozzáadás-sal, hogy ez ingatlan ezen határnapon a becsáron alól is el fog adatni.

Kikiáltási ár a fenti becsár a melynek 10%-át venni szándékozik készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzet árfolyammal számított és az 1881. évi 3333. számú igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 120. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről szabályszerű elismervényt átszolgáltatni kötelesek.

A vevő köteles az árverési vételárat 2 egyenlő részletben és pedig az elsőt 30 nap alatt a másodikat 45 nap alatt az árverés napjától számított 5%-os kamatokkal együtt a titeli királyi adóhivatal mint bírósági letétpénztárnál lefizetni.

Kelt Titelen, 1907. évi május hó 20. napján.

A királyi járásbíró, mint telekkönyvi hatóságnál.

Dr. Petrovics,
kir. albiró.

996. szám.

1907. tkv.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az ujvidéki kir. törvényszéknek 1906 évi 13712/P. számú végzése következtében Dr. Abonyi Lipót titeli ügyvéd által képviselt Csajkás kerületi takarékpénztár r. t. cég javára Hernyákovits Gyóka, Márkó, Józsa és Milos ellen 1160 K — f. s. jár. erejéig 1907. évi július hó 14-én fogantatott kielégítés végrehajtás útján lefoglalt és 1964 kor — f. becsült következő ingóságok, u. m.: 2 csikó, 1 szamár, 2 kocs, 3 birka etető rács, 1 mángoló, 4 ló, 2 lószerszám, 1 rézcsengő, 5 báránybőr, és 59 drb. birka nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a titeli kir. járásbíró az 1907. évi V. 563/3. számú végzése folytán 1160 kor. — f. tőkekövetelés, ennek 1907. évi auguszt. hó 28. napjától járó 6% kamatai, $\frac{1}{8}$ % váltódíj és eddig összesen 165 kor. 63 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig, az árverés alperes lakásán Titelen leendő megtartására 1907. évi szeptember hó 10-ik napjának délelőtti $\frac{1}{10}$ órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozik ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Titel, 1907. évi aug. hó 28. napján.

Rex,

kir. bir. végrehajtó.

993. sz.

1907. vgr.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az Ujvidéki kir. törvényszéknek 1906 évi 15593/P. számú végzése következtében Dr. Abonyi Lipót, titeli ügyvéd által képviselt Csajkáskerületi takarékpénztár r. t. Hernyákovits Józsa, Nikola, Milos és Gyóka ellen 700 K — f. s. jár. erejéig 1907. évi július hó 14-én fogantatott kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 3224 kor. — fill. re becsült következő ingóságok, u. m.: 4 ló, 1 tehén, 1 szélrosta, 2 kocs, 1 szekér, 1 szecskavágó, 2 lószerszám, 4 ökör, 3 malac, 1 jászol, 64 juh, 1 szamár, 1 tizedmérkg., 2 ágy, 3 szekrény, 1 pamlag és 6 szék, nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a titeli kir. járásbíró az 1907-ik évi V. 2/3. számú végzése folytán 700 kor. — fill. tőkekövetelés, ennek 1906.

évi október hó 10-ik napjától járó 6% kamatai, $\frac{1}{8}$ % váltódíj és eddig összesen 121 kor. 60 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig, az árverés alperes lakásán Titelen leendő megtartására 1907. évi szeptember hó 9-ik napjának délelőtti $\frac{1}{10}$ órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozik ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Titelen 1907. évi augusztus hó 28. napján.

Rex,

kir. bir. végrehajtó.

22213. sz.

kig. 1907.

Árlejtési hirdetmény.

Ujvidék szab. kir. város tanácsa a futtaki ut mentén, a vásártéri telek mellett megépítendő városi közkórház kilenc pavillonjának egyidőben való felépítésekor szükséges építő munkára az alább felsorolt feltételek mellett nyilvános árlejtést hirdet.

Az árlejtés alá ezidő szerint a következő munkanemek kerülnek:

1. Föld, kőműves és elhelyező- 2. Vas- 3. Vaszbeton- 4. Ács- 5. Tetőfedő- 6. Bádogos- 7. Kőfaragó- 8. Béton és burkoló- 9. Asbepadló- 10. Aszfaltelvezető- 11. Emailfestési- 12. Asztalos- 13. Lakatos- 14. Mázoló- 15. Üveges- 16. Karpitredőny- és 17. Szobafestő munkák.

1. Az árlejtésben részt vehetnek mindazok a hazai szakértő iparosok, kiknek üzletük gyakorlására hatósági engedélyük van.

2. Ajánlatok az összes munkákra, vagy az egyes munkacsoportokra, illetve munkanemekre tehetők.

3. Csakis azok az ajánlatok fognak figyelembe vétettni, melyek a rendelkezésre bocsátott nyomtatvány felhasználásával, az egységárak és végösszegek beírása s a végeredménynek számokkal és szavakkal való feltüntetésével adattak be.

4. Az ajánlatok 1 korona bélyeggel ellátandók, lepecsételendők, szabályszerűen aláírandók és bérmentesítve folyó évi szeptember hó 24-ik napjának délelőtti 10 órájáig a városi iktatóhivatalban nyújtandók be. Később, vagy távirati uton érkező ajánlatok, pótajánlatok, hasonlóképen azok, melyek nem szabályszerűen állították ki, figyelembe vétettni nem fognak.

5. Minden ajánlattevő tartozik ajánlata benyújtása előtt a saját ajánlati vállalati összegeinek megfelelő 5% (öt százalék) bánatpénzt készpénzben, vagy ovadékképes értékpapirokban a városi pénztárnál letétbe helyezni és az erről szóló nyugtát ajánlatához csatolni.

6. Az ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötve maradnak.

7. A városi tanács fenntartja magának azt a jogot, hogy a munkák végrehajtásával — tekintet nélkül a vállalati összegre — azt a vállalkozót bizza meg, aki jó és helyesen készíthető munkák teljesítése iránt már eleve vagy csoportonként külön-külön is vállalatba adhassa, esetleg ez árlejtésnek részben, vagy egészben való megsemmisítésével új árlejtést írjon ki.

8. Az ajánlati úrlapok és munkakivonatok Ujvidéken a városi mérnöki hivatalban és Budapesten Kopeczek György okl. építész irodájában (V. Nádor-utca 24.) laponként 10 fillér ellőállítási árért kaphatók, ugyanott a tervek, szerződés minta s a vállalati általános és részletes feltételek megtekinthetők, s esetleg szóbeli felvilágosítások is nyerhetők.

9. A beérkezett ajánlatok a fent kitett határidő eltelte után ugyanazon napon tartandó nyilvános tanácsülésben a megjelent érdekeltek jelenlétében fognak felbontatni.

Ujvidék szab. kir. város tanácsának 1907. évi augusztus hó 30-ik napján tartott üléséből.

Szalay Lajos, s. k.
kir. tanácsos polgármester.

Ha nem is ingyen, de mégis jól és olcsón akar vásárolni, úgy ne mulassza el **STEINER GYULA** férfi- és női divatruházat az „Arany almához”-hoz, Ujvidéken, Fő-utca 19. sz. alatt („Müdlingi cipőgyár” raktárával szemben,) megtekinteni, ahol is az összes e szakmába vágó cikkek, u. m.: férfi- és női-fehérműk, nap- és esernyők, harisnyák, nyakkendők, bőr- és szövött-keztük, csipkék, szallagok, női-kézimunkák és kézimunka-kellékek stb. **a legnagyobb választékban** kaphatók.

Pályázat.

Az iparos és kereskedő tanonciskolánál óradíjasok által betöltött összes órák f. tanévtől kezdve 3 évi időtartamra újból betöltendőek.

Felhívom ezennel azon tanerőket kik a tanonciskolánál órát vállalni hajlandók, hogy eziránti bélyegezett és a felügyelő bizottság elnökére címzett folyamodványukat f. hó 12.-ig nálam (Felső ker. isk.) adják be

Niedermayer Gyula,
tanonciskolai igazgató.

Zongora

nagyon jó állapotban, olcsón eladó.
Bővebb felvilágosítást ad

Schwarz József
Haltér 12.

4-2.

Műmárvány

Magy. kir. szab. sz. 38343.

Uj! **Egyszerű!** **Olcsó!**
Cementöntés tükörfénnyel, cement, homok és festékből!
Készítési jogok és utasítások eladók a magyarországi képviselőnél

Greiner Lipót

61. 2-1. Kassa, Kovács-utca 22.

ROTTMILLER MIKSA

tánczintézete,

az Erzsébet szálloda nagy táncztermében
Táncziskola megnyitás szombat f. hó 14-én.

Tánczoktatás a legdivatosabb irányban,
Gentry-boston oktatás privát csoportok részére is.

3-1 Lakás Petőfi-utca 5. szám.

Szöllőskert Ribnyákon

mintegy 2 1/4 hold területű 5 éves ültetvény
remek szép

nyári lakkal,

mely teljesen és új butorzattal van berendezve,
az összes pinceberendezéssel együtt a tulajdonos betegsége és elutazása miatt szabad kézből eladó.

Szivességből felvilágosítást ad

Teubner János,
Ujvidék, Uri-utca 19.

3-1.

Bátorkodom a n. é. közönség becses figyelmébe ajánlani, helyben **Uri-utca 7. szám** alatt (Winkle féle új palotában) egy férfitáncziskola nyitottam

LÖWY IZIDOR

néven, melyben a legizlésebb s legdivatosabb cikkek szolid szabott árak mellett kaphatók, kiemelendők a híres „Ita” meg **Borzalino** kalapok továbbá finom fehérneműk, uti bőröndök stb. e szakmába vágó cikkek.

Kérem a n. é. közönséget fiatal válatomat pártfogásba venni, s becses látogatásaikkal megtisztelni.

Kiváló tisztelettel

29. 8-8.

Löwy Izidor.

**! Törekvő emberek !
figyelmébe.**

T. SZÜCS MIHÁLY és TÁRSA cég **NAGY-VÁRADON**, Fűzes-fatelep 3. sz. alatt ajánlja új alakú és igen célszerű törvényesen védett **saját rendszerű hornyolt cement tetőcserépkézigepeit**, cement és homok keverékből előállított igen szilárd tetőcserép gyártására, mely által homokos vidéken, vagy homokos folyó közelében kevés befektetéssel **nagy jövedelmet biztosító üzlet létesíthető.**

Nagyobb mennyiségű üzleti gyártáshoz gépeinkel társul is elmegyünk.

Építések és uradalmak saját használatra is gazdaságosan gyártathatók, mivel a gépek hordozhatóak és bárhol felláthatók, az üzlet bekezdésére legalkalmasabb az őszi idő.

Kérjük mielőbb érdeklődni, bővebb értesítést személyesen vagy levél útján fenti cégtől beszerezni szíveskedjék, hol a gyártás módja, a kész cserép és az azzal eszközölt tetőfedés is megtekinthető. 50. 10-5.

SCHWARZ JÓZSEF

saját termelésű szerémi hegyi borai zárt palackokban és 56 liternél nagyobb hordókban a következő árakon kerülnek eladásra:

Palackborok árai:

adóval együtt:

Prima fehérbor	3 éves	literként	K 0.70
schiller	3	"	0.70
rizling	3	"	0.80
furmint (mozei)	3	"	1.-

A borok árai hordókban:

adózatlanul:

Prima fehérbor	3 éves	100 literenként	K 50.-
schiller	3	"	50.-
rizling	3	"	60.-
furmint (mozei)	3	"	70.-

Rendelések **Schwarz Testvérek** irodájában, **Haltér 12. sz.** és **Futaki-utca 46 sz.** alatt a pincemesternél is eszközölhetők, ki azokat naponta bérmentve házhoz szállítja.

Fiatalabb évfolyamu borokról, hordókban való vételnél szívesen szolgálok legjutányosabb árjegyzékkel.

Boros hordók

ujak és használtak 6-40 hektoliterig
olcsó áron eladók

Schwarz Testvérek

fakereskedők,

Ujvidék, Haltér 12.

6-5.

Uj boroshordókat

ajánl 25 litertől fölfelé

Wachtl Imre

kádár, okleveles szálló- és pincekezelő.

Ujvidék **Fetőfi-utca 8. sz.**

15-11.

saját házában.

3 régi szó...	3 új szó...
Altvater	Altvater
Gessler	Gessler
Jägerndorf	Budapest

Női- és férfi-divatüzlet!

Van szerencsém legalázatosabban értesíteni a nagyérdemű közönséget, hogy a helybeli piacon, **Fő-utca 3. szám** alatt (azelőtt **Mogán-féle** üzlet) egy

női- és férfi-divatüzletet

nyitottam és bátorkodom a t. vevőimnek a legujabb izlés szerint berendezett nagy raktáromat legmelegebben ajánlani.

Üzletemben tartom a legizlésebb és lelegezánsabb tárgyakat **női szoknyákban és egész ruhákban**, mind a legujabb szabás szerint divatos angol és francia szövetekből és vásznakból.

Különösen bátor vagyok figyelmeztetni nagy válnsztékomra **női bluzokban**, még pedig: **selyem, szövet-, zephir-, vászon- és batiztból** a legdivatosabb façon és a lelegezánsabb izlés szerint.

Kiszolgálásom pontos lesz és nagyon előzékeny. szigoruan szerényen mérsékelt árak mellett.

Legalázatosabban kérem, méltóztassék engem meglátogatni.

Kiváló tisztelettel

Momirovits P. N.

Hirdetmény.
 Őszi és téli ruhák,
 Angol és francia toilettek,
 Ujjasok, női köpenyek, konfekciók
 és menyasszonyi kelengyék.
MAISON BRESSLAUER
 női konfekciós termében készítettnek a legol-
 csóbb, legfinomabb és legelegánsabb kivitelben.
 10-3. Ujvidék, Duna-utca 22.

ECKFELD ADOLF
 órás és látszerész
 Ujvidék, Fő-utca 25. szám.
 Nagy választék mindennemű órák, arany-
 áru, brillantok és látszerészi cikkekben.

WALTHAM valódi amerikai arany zsebórák a legfinomabb precíziós szerkezettel; ezen óratoknk sokkal tartósabbak, mint más arany-óráké, mert két masszív arany lemez közt egy kompozíció betét van, mely a toknak a szükséges tartósságát adja és ezért 25 évi kezesseget vállalok.

Isomifropo üvegek a legjobbak a látó kiméletére, gyöngébb üvegek dacára nem fárad el a szem.

Helyiség változtatás.
 A Wagner-féle ház átépítése miatt a helybeli piacon 1861 óta fennálló könyvkereskedésemet f. évi február hó elején a **Futaki-utca (II. Rákóczi Ferencz-út) 12. száma alatt levő saját házamba helyeztem át.**
 Ez alkalommal ajánlom a mélyen tisztelt közönségnek gazdagon felszerelt raktáromat, ugymint: **könyveket, levél-, író- és rajzpapírokat, irodal és rajzfelszereléseket, üzleti könyveket, noteszeket fényképező cikkeket, a legszolidabb áron.**
 Kiváló tisztelettel
Herger Ágoston.

Répa-Mag óvári, obendorfi ekendorg javított óriás Duppani zab. Dollár zab, Székely és kora amerikai lófogú tengerik Karós és törpe babok. Gyorsfejlődési Poland-china **Magyar-bikák** kan-malacok, Pekingi gúcsérok. Lámpanélküli költőgépek Pekingi kacsa-, emdei lud-, fehér és fekete Orpington toljásokra előjegyzéseket elfogad
gróf TELEKI ÁRVÉD
 drassói uradalmi intézősége. u. p. Koczsa.

SCHOMANN JANOS
 OKLEVELES KŐFARAGÓ-MESTER. — CEMENTLAPGYÁROS.
 Készítek minden kőfaragó és te-razzo munkákat.
 A t. közönségnek figyelmébe ajánlom
TEMETKEZÉSI VALLALATOMAT
 mely ujonnan lett berendezve, semmi költséget és áldozatot nem sajnálva a legmodernebb stilben.
 Főraktárom: DUNA-UTCA 21. sz.

Szombaton, e hó 7-én és vasárnap, e hó 8-án
a Mayer nagyszálló
 ujonnan átalakított, nagyobbított és ujonnan
 berendezett helyiségeiben
SZÉNÁSSY KÁROLY
 nagyszentmiklósi cigányzenekara fog
 hangversenyezni. Szabad bemenet.